

SIDONNAISUUSILMOITUKSET JA SIDONNAISUUSREKISTERI

TARKL § 120

Kuntalain 84 §:ssä säännellään kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan sidonnaisuuksien ilmoittamisesta. Kuntalain mukaisesti sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapidosta muuta johdu. Kuntalain 84 §:n 2 momentin mukaan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee kaupunginhallituksen ja maan käyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä ja varajäseniä, valtuuston ja lautakuntien puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa, kaupunginjohtajaa sekä kaupunginhallituksen ja lautakunnan esittelijää. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtävänsä valittu. Henkilön on myös ilmoitettava viivytyksettä sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Ilmoitusvelvollisuus koskee vain tehtäviä, omistuksia tai jäsenyyksiä, joita asian omaisella luottamushenkilöllä tai viranhaltijalla itsellään on. Ilmoitusvelvollinen on itse vastuussa sidonnaisuusilmoituksen tekemisestä, lisäksi henkilöllä itsellään on velvollisuus ilmoittaa muutoksista sekä korjata virheelliset tiedot sidonnaisuuksissa.

Elinkeinotoiminnalla tarkoitetaan liike- ja ammattitoimintaa ja yrityksen tai muun yhteisön johtotehtävillä ainakin toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tehtäviä. Luottamustoimilla tarkoitetaan toimielimen jäsenyyttä eli esimerkiksi yrityksen hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenyyttä. Merkittävällä varallisuudella tarkoitetaan esimerkiksi merkittäviä kiinteistöjen, yritysten osakkeiden tai asunto-osakeyhtiöiden osakkeiden omistuksia.

Tulkintaohjeena on varallisuuden liittyminen elinkeinotoimintaan tai sijoitus toimintaan, myös merkittävä velka, takaus tai vakuus, jos ne liittyvät elinkeinotoimintaan. Muilla sidonnaisuuksilla tarkoitetaan toimintaa esimerkiksi yhdistyksissä ja muissa yhteisöissä.

Sidonnaisuuksien ilmoittamista koskevan sääntelyn tarkoituksena on päätöksen teon avoimuuden ja läpinäkyvyyden edistäminen ja sillä pyritään turvaamaan kuntalaisten luottamusta hallinnon riippumattomuuteen ja puolueettomuuteen.

Esteellisen henkilön on edelleenkin ilmoitettava esteellisyydestään asian käsittelyssä ja esitettävä toimielimen pyynnöstä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä esteellisyyssarvioinnissa. Esteellisyyssarviointi tehdään tapaus- ja asiakohtaisesti.

Sidonnaisuusilmoitus ei myöskään korvaa luottamushenkilön velvollisuutta esittää selvitys vaalikelpoisuuden arvioinnin edellyttävistä tiedoista.

Viranhaltijoiden on lisäksi ilmoitettava kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 18 §:n nojalla sivutoimistaan. Kuntaliiton ohjeistuksen mukaan tarkastuslautakunta on vastuussa sidonnaisuusilmoitusten vastaanottamisesta ja siitä, ettei rekisteriin viedä ylimää räistä tai turhaa tietoa. Tarkastuslautakunnan onkin tarkastettava sidonnaisuusilmoitukset ennen tietojen viemistä rekisteriin ja yleiseen tietoverkkoon.

Ilmoitusvelvollisia ovat toimieliminä kaupunginhallitus jaostoineen ja tekninen lautakunta. Muista lautakunnista ilmoitusvelvollisia ovat niiden puheenjohtajistot, tarkoittaen myös keskusvaalilautakunnan, tarkastuslautakunnan sekä valtuuston puheenjohtajistoa. Viranhaltijoista ilmoitusvelvollisia ovat kaupunginjohtaja sekä kaupunginhallituksen ja lautakuntien(+jaoston) esittelijät.

Sidonnaisuusilmoituksiin saattaa poikkeustapauksissa sisältyä salassa pidettävää tietoa, jota ei julkaista yleisessä tietoverkossa. Tarkastuslautakunnan tehtävä on valvoa, että ilmoitukset sisältävät ainoastaan lain edellyttämiä tietoja. Ilmoitukset, joihin sisältyy salassa pidettävää tietoa, käsitellään valtuustossa suljetussa kokouksessa.

Kun luottamustoimi tai tehtävä on päättynyt rekisteristä ja tietoverkosta poistetaan kyseisen henkilön tiedot.

Toimistosihteeri Anu Rosenqvistiltä saadun tiedon mukaan sidonnaisuusilmoituksien käsittely on vielä osittain kesken.

Puheenjohtaja: Sidonnaisuusilmoituksien läpikäynnin keskeneräisyydestä johtuen esitän, että sidonnaisuudet käsitellään seuraavassa kokouksessa.

Päätös: Tarkastuslautakunta merkitsi saadun informaation tiedoksi ja keskusteli sidonnaisuusilmoituksien huolehtimisesta. Tarkastuslautakunta käsittelee sidonnaisuudet seuraavassa kokouksessa toimistosihteeri Anu Rosenqvist'n johdolla.